

Møte med Utdanningsforbundet – Forberedende opplæring for voksne (FOV)

Webinar, 26. mars 2025

Marita Kristiansen, Tove Dina Røynestad, Lene
Vårum og Julie Løvseth

Direktør | Sveinung Skule
Assisterende direktør | Gro Tjore
Ledelseskoordinator | Ellen Borg

Divisjoner | divisjonsdirektører

Arbeidsliv og kompetanse
Asbjørn Støverud

Høyere utdanning og forskning
Ragnhild Tunesvik

Godkjenning og opptak
Dag Hovdhaugen

Karriereveiledning
Dag Hovdhaugen
(fung.)

Analyse og kunnskapsgrunnlag
Kristine Offerdal

Styring og organisasjon
John Rasten

Stab | direktør

Kommunikasjon
Kristin Solheim

Avdelinger | avdelingsledere

Læreplan
Marita Kristiansen

Universell utforming og læringsmiljø
Kjetil Andreas Knarlag

Regelverk og opptak
Rigmor Bjørkli

Karrieretjenester
Eirik Øvernes

Undersøkelser og analyser
Magnus Fodstad Larsen

HR
Hege Rognøy
Fossåskaret

Samfunnskontakt og internkommunikasjon
Nesaset Hailemariam

Prøveforvaltning
Hanna Maria Kränge

Innovasjon i utdanning
Ann-Tove Eriksen

Opptaksforvaltning
Jørgen Edvard Olstad

Utdannings- og arbeidsmarkedsinformasjon
Mona Charlotte Mathisen

Data og statistikk
Kristin Gåsemøy

Økonomi
Svanhild Solhaug

Markedsføring og formidling
Andreas Kjeldsberg Pihl

Norskprøver
Sissel Mehammer

Digital omstilling og informasjons-sikkerhet
Kristin Selvaag

Godkjenning av høyere utdanning
Einar Meier

Kvalitet i karriereveiledning
Ingjerd Espolin Gaarder

Utredning, evaluering og forskning
Stig Helge Pedersen

Tilskudd
Charlotte Wold

Kompetanseutvikling i arbeidslivet
Margrethe Marstrøm
Svensrud

Globalt samarbeid og kapasitetsbygging
Hilde Elin
Haaland-Kramer

Godkjenning av fagutdanning
Silje Molander

Virksomhetsstyring
Jonas Solstad Sønnesyn

Høyere yrkesfaglig utdanning
Else Kathrine Nesmoen

Europeisk samarbeid og kvalitetsutvikling
Jon Gunnar
Mølster Simonsen

Yrkesgodkjenning og veiledning
Helen Sophie Haugen

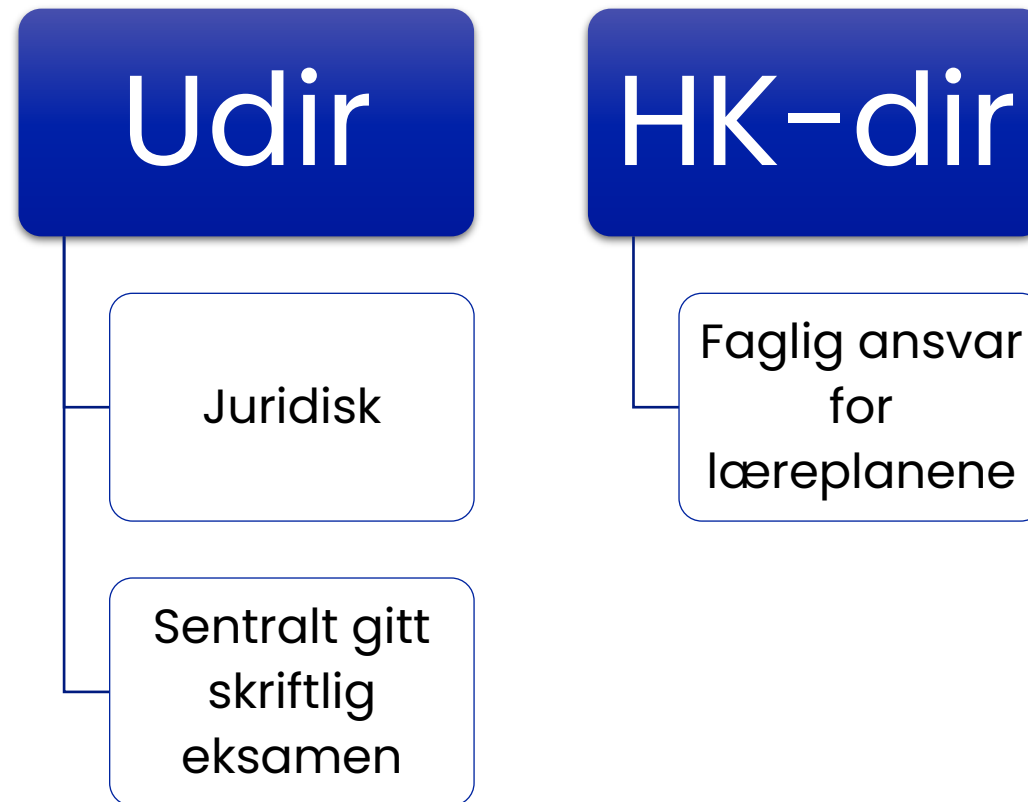
Juridiske tjenester, anskaffelser og tilsyn
Svenn Wold Gaulen

Internasjonalt samarbeid i grunnopplæringen
Kristin Amundsen

Intervjbasert godkjenning
Helen Sophie Haugen
(fung.)

IKT
Kenneth Hopsdal

Roller i FOV

Eksamen i modul 4 FØV

Udir sitt ansvar for eksamensgjennomføring av eksamen i modulbaserte læreplaner etter modul 4

Øyvind Pedersen

Eksamenskoordinator, Udir

Eksamen i modul 4 FOV, Bakgrunn

- Tildelt eksamensansvaret 3. oktober 2025 fra KD
 - Ivareta systematisk samarbeid med HK dir for å sikre helhet og sammenheng mellom læreplan og eksamen
- Viderefører ordning fra forsøket med skriftlig sentralt gitt eksamen
 - 4 timer med forberedelsedel for engelsk og norsk/norsk for språklige minoriteter
 - Todelt matematikk 4S og 4Y
- Utarbeides av lærere i fagene
 - Konsulenter fra lærerplanarbeidet
 - HK-dir som konsulenter på voksen-, ressurs- og andrespråksperspektiv

Eksamen i modul 4 FOV, organisering

- Alle deltakere skal opp til en skriftlig sentralt gitt eksamen og en muntlig/muntlig-praktisk lokalt gitt eksamen
- Kommunen har ansvar for å trekke fag vår og høst
- Eksamensdatoer publiseres på eksamensplan.udir.no
- Eksamen blir distribuert på papir og skal gjennomføres i «det gamle» eksamenssystemet, PGS.
- Deltakerne har tilgang til digitale hjelpemidler etter nasjonale føringer for nettbaserte hjelpemidler

Eksamen i modul 4 FOV, våren 2025

- Utarbeidet eksempeloppgaver og eksamensveiledninger i alle fag som ble publisert på udir.no i januar
- Oppmeldt omtrent 2000 kandidater til eksamen i modul 4
- Omtrent 200 oppmeldt som voksne til 10. trinn eksamen
- Sensorskolering i regi av SFØBOA rett etter eksamensgjennomføringen
 - Støtte- og veiledningsmateriell til sensur som vurderingsskjema, sensorveiledning, forhåndssensur

Eksamen i modul 4 FOV, muntlig og muntlig-praktisk

- Rammer for muntlig og muntlig- praktisk eksamen
 - Trekk gjøres kjent 48 timer før
 - Forberedelsedel minst 24 timer og maks 48 timer
 - Forberedelsedag er obligatorisk skoledag
 - Deltaker har rett på pedagogisk tilbud
 - Faglærer har plikt til å utforme forslag til oppgaver
 - Avtale mellom faglærer og ekstern sensor om oppgave og plan for gjennomføring
 - Inntil 30/45 minutter (M/MP)
 - Karakter settes på individuelt grunnlag og deltaker skal umiddelbart få vite karakter
 - Hjelpemidler begrunnes ut fra kompetansemålene i læreplanen

Fra FVO til FOV

- Utprøving
 - Forsøkslæreplaner
 - Målgruppe
 - Pedagogisk
 - Organisatorisk
 - Vurdering

Alt ansvar
hos HK-dir

Pågående arbeid for å støtte sektor

Utvikle beskrivelser av kjennetegn på måloppnåelse

Publisere tekster om hver enkelt læreplan

Nettkurs – Intensive lesekurs

Nettkurs – Læreplanforståelse, vurdering og voksnes læring i FOV

Kartleggingsverktøy i matematikk

Kartleggingsverktøy i norsk

Nasjonalt rammeverk for realkompetansevurdering

Støtte til læreplanene: Beskrivelser av kjennetegn på måloppnåelse

Faggrupper som på oppdrag fra HK-aiF har utviklet forslag til beskrivelser av kjennetegn på måloppnåelse i alle moduler

- Sammensatt av lærere med erfaring fra læreplanarbeid i FOV, fra arbeid i eksamensnemnder og vurdering FVO og med modulstrukturert opplæring
- Unntak: Grunnmodulen (vurderingsuttrykk «deltatt/ikke

Frå vurderingsuttrykket «godkjent/ikke godkjent» på modul 1 og 2 i FVO til «lav/middels/høy måloppnåelse» i FOV

Publiseres 10. april 2025

Støtte til læreplanene: Tekster om fagene

- Ressurser tilgjengelig fra læreplansida på udir.no
- Tekster som utdyper tankene bak læreplanen i hvert enkelt fag
- Utarbeidet av medlemmer av læreplangruppene i samarbeid med HK-dir
- Planlagt publisert april 2025

Støtte til læreplanen

Ressursar for dette faget

Kort om samfunnsfag og samfunnsfag samisk

Kjennetegn på måloppnåelse

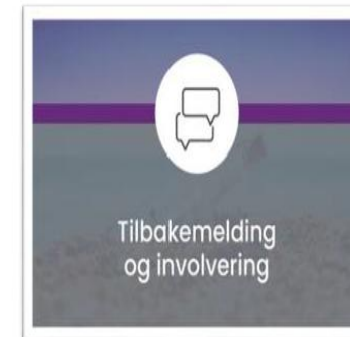
Nettkurs – Intensive lesekurs

- Videreutvikling av en kursrekke og en pilot utarbeidet av Universitetet Innlandet (INN) fra forsøket med FVO.
- Faglig ansvarlig: Vigdis Refsahl
- Hvordan etablere intensive lesekurs som et fast lesetiltak på opplæringsentre for deltakere der lesingen har «sporet av».
 - Avkoding i fokus
- Planlagt ferdigstilt våren 2025.

Nettkurs – Læreplanforståelse, vurdering og voksnes læring i FOV

- Videreutvikling av en pilot utarbeidet av INN, HK-dir og voksenopplæringssentre (SkoleVFL for FVO)
- Arbeidsgruppe bestående av INN, HK-dir, rektor og lærere
 - Referansepersoner
- Skal være praksisnært, med særlig vekt på vurdering for læring i en voksen- og andrespråklæringskontekst.
- Planlagt ferdigstilt våren 2026.

Kartleggingsverktøy i matematikk

Utviklet av Studix på oppdrag fra HK-dir i forbindelse med forsøket.

(Relativt) språkuavhengig kartleggingsverktøy i matematikk for innplassering på modulene.

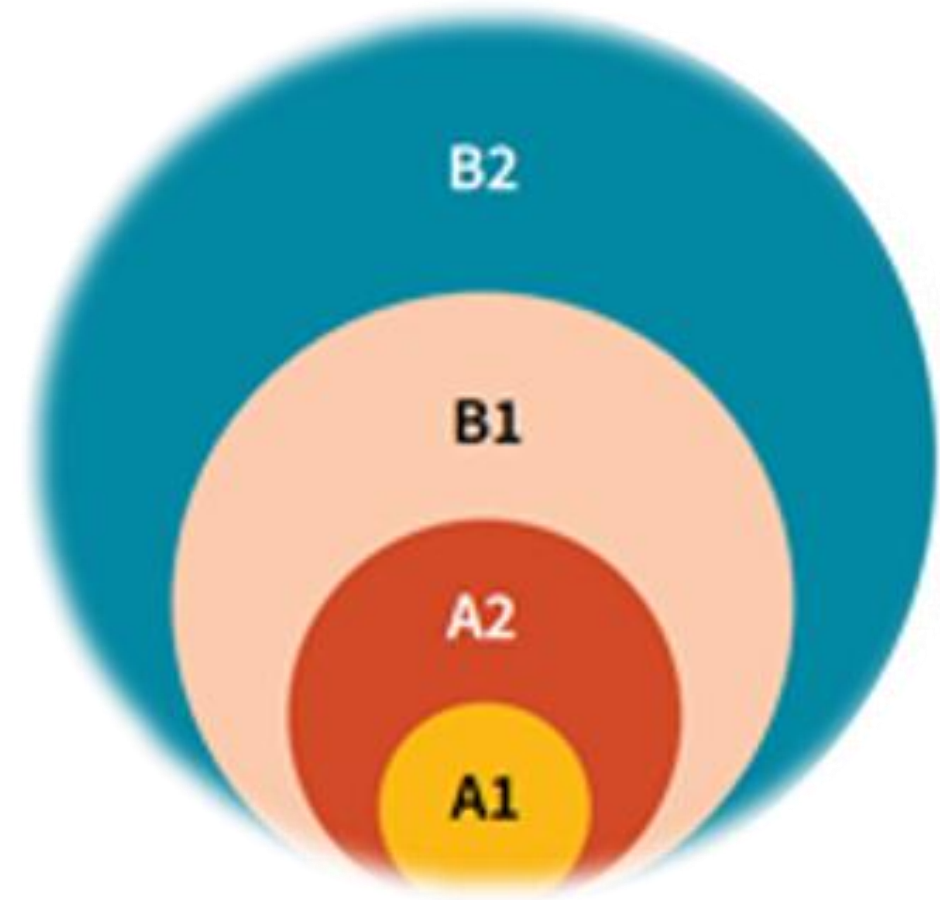
Svært godt mottatt av forsøkskommunene

Ida oppdateres i tråd med ny læreplan i matematikk for FOV

– Omfattende og visuelle oppgaver

Kartleggingsverktøy i norskferdigheter for innplassering på moduler

- Avdeling for norskprøver i Bergen har fått i oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet å utrede behov for kartleggingsverktøy for innplassering og underveisvurdering i norsk.
- FOV-perspektivet er ivarettatt i dette arbeidet.
- Innplassering ift norsknivå, ikke fagkompetanse.

Nasjonalt kvalitetsrammeverk for realkompetansevurdering

I 2024 har vi:

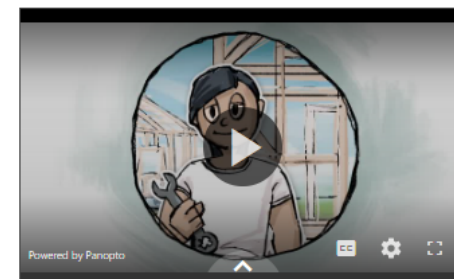
- Utviklet nye nettsider: Kvalitet i realkompetansevurdering
- Opprettet referansegrupper for arbeidet både i VOV og FOV
 - Etablert godt nettverk, struktur og samarbeid
- Laget kurs for fagpersoner som arbeider med realkompetansevurdering, i VOV
- Laget tre podcaster
- Laget refleksjonsoppgaver til bruk i lokale tolkningsfellesskap
- Intervjuet/hentet inn data ansatte både i kommuner og fylkeskommuner

Nye nettsider:

[Forsiden](#) > [Kvalitet i realkompetan...](#)

Kvalitet i realkompetansevurdering

Vi arbeider for å fremme bruken av realkompetansevurdering på ulike nivå i opplæring, utdanning og arbeid. Denne nettsida er for deg som arbeider med realkompetansevurdering.

Område

Kurs og refleksjonsoppgåver

Her finn du kurset realkompetansevurdering i praksis, med refleksjonsoppgåver.

Regelverk

Lover og føresegner som gjeld realkompetansevurdering.

Podkastar

Oversikt over podkastar om realkompetansevurdering.

Studiar

Informasjon om to vidareutdanningar i realkompetansevurdering. Begge er på 15 studiepoeng og holdes på OsloMet.

Litteratur og forskning

Eit utval forskingsrapportar og litteratur om realkompetansevurdering.

Nettverk

Informasjon om nettverk for deg som arbeider med realkompetansevurdering.

Hva gjør vi nå?

Utvikler kurs for fagpersoner som arbeider med realkompetansevurdering i FOV

Bygger ut rammverket med mer innhold: webinar, podcast, film

Utvikler veiledere til nye nasjonale retningslinjer

Brukerreiser til utdanning.no

Innhente mer data om status, kompetanse, rammer, behov: utarbeide tiltak for kvalitet, profesjonalisering og mer enhetlig praksis

Informasjon og aktiviteter

- Læreplanene i norsk/norsk for språklige minoriteter i FOV og læreplanen i norsk etter integreringsloven er ikke likestilt juridisk for skoleåret 2024/2025.
 - HK-dir skal i samarbeid med IMDi vurdere fordeler og ulemper av at læreplanene i norsk for språklige minoriteter i FOV og læreplanen i norsk etter integreringsloven ikke er juridisk likestilte (frist 5. mai).
- Norskkonferansen 2025
 - Gardermoen, 12. og 13. november
 - Målgruppe: lærere som jobber med norskopplæring etter integreringsloven og/eller med andrespråksopplæring i FOV etter opplæringsloven
 - HK-dir dekker konferanseavgift og felles middag for inntil 500 lærere (2-4 fra hvert senter, fordelingsnøkkel basert på størrelse).
- Innlegg på etterutdanningskurs i regi av Statsforvalteren
- Lederkonferanse for kommunal og fylkeskommunal voksenopplæring april 2026

Støtteressurser – temaer pr. i dag

› Organisering og samarbeid

På denne siden finner du nå informasjon om erfaringer knyttet til modulstrukturert opplæring for voksne, og om hvordan samarbeid mellom de rette aktørene kan bidra til et best mulig opplæringstilbud.

› Vurdering

Vurderingsordningene og vurderingsuttrykkene for FOV ble fastsatt sammen med læreplanene. Det vil komme støtteressurser til vurdering.

› Arbeidsretting

Bruk av andre arenaer, som for eksempel arbeidslivet, kan gjøre opplæringen mer relevant for voksne deltakere. Denne siden kan hjelpe deg i arbeidet med å trekke inn relevant materiale fra arbeidslivet eller andre arenaer i opplæringen.

› Lokalt utviklingsarbeid

Her finner du erfaringer fra arbeid med innføring av læreplaner, og hvordan utviklingsarbeid kan planlegges og gjennomføres.

› Kartlegging og realkompetansevurdering

I modulstrukturert opplæring for voksne er kartlegging og realkompetansevurdering et avgjørende utgangspunkt før opplæringen planlegges.

› Intensive lesekurs

Mange av deltakerne i voksenopplæring kan streve med språk og lesing på en eller annen måte og av ulike grunner. Men hva gjør vi når en deltaker strever med lesing?

› Hvordan bruke læreplanene

Her finner du støtteressurser for å bli kjent med læreplanene.

› Fag og språk

Hvilke pedagogiske grep kan lærerne ta for å kombinere fag og språk i opplæringen? Her finner du blant annet nye filmer om temaet.

› Pågående arbeid med støtteressurser

Her finner du mer informasjon om når de ulike støtteressursene er planlagt ferdig.

Under arbeid

Læreplanpodden

Episode 7: Hva er forberedende opplæring for voksne?

Episode 8: Hvordan jobber lærerne pedagogisk i modulstrukturert opplæring?

Episode 9: Forberedende opplæring for voksne – språk og fag på en gang?

Episode 10: Om læreplanene og hvordan ta dem i bruk

Episode 11: FOV som norskopplæring og hva med norskprøven?

Episode 12: På vei mot fagbrev med FOV

Episode 13: Om innføring og faglig utviklingsarbeid i FOV

Episode 14: Realkompetansevurdering som grunnlag for innplassering i modulstrukturert opplæring

Episode 15: Organiseringen av FOV – om lokalt handlingsrom og erfaringer fra forsøket

